

18.01.2018

În ziua de 18 ianuarie 2018, Plenul Curții Constituționale, învestit în temeiul art.146 lit.d) din Constituția României, al art.11 alin.(1) lit.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a luat în dezbatere următoarele excepții de neconstituționalitate:

I. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.352 alin.(11) și alin.(12) din Codul de procedură penală, respectiv Legea nr. 135/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare, excepție ridicată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție. Textele legale criticate au următorul conținut: „(11) În cazul în care informațiile clasificate cuprinse în dosar sunt esențiale pentru soluționarea cauzei, instanța solicită, de urgență, după caz, declasificarea totală, declasificarea parțială sau trecerea într-un alt grad de clasificare și permiterea accesului la acestea de către apărătorul inculpatului.

(12) Dacă autoritatea emitentă nu declasifică total sau parțial ori nu permite accesul la informațiile clasificate apărătorului inculpatului, acestea pot servi la aflarea adevărului numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză”.

În urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi:

1. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „*instanța solicită*” cu raportare la sintagma „*permiterea accesului la cele clasificate de către apărătorul inculpatului*” din cuprinsul dispozițiilor art.352 alin. (11) din Codul de procedură penală este neconstituțională.

2. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „*autoritatea emitentă*” din cuprinsul dispozițiilor art.352 alin.(12) din Codul de procedură penală este neconstituțională.

În motivarea soluției pronunțate, Curtea a reținut că soluția legislativă criticată condiționează folosirea informațiilor clasificate, calificate de judecător ca fiind esențiale pentru soluționarea procesului penal și cu privire la care apreciază incidența dreptului de informare a inculpatului, deci pe care judecătorul le califică drept probe în dosarul cauzei, de permisiunea autorității publice care a clasificat informația (autoritatea emitentă) de a acorda accesul la aceste informații.

Or, protecția informațiilor clasificate nu poate avea caracter prioritar față de dreptul la informare al acuzatului și față de garanțiile dreptului la un proces echitabil ale tuturor părților din procesul penal, decât în condiții expres și limitativ prevăzute de lege. Restrângerea dreptului la informare poate avea loc doar atunci când are la bază un scop real și justificat de protecția unui interes legitim privind drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor sau siguranța națională, iar **decizia de refuz a accesului la informațiile clasificate trebuie să aparțină întotdeauna unui judecător.**

De altfel, Curtea a reținut că însăși Directiva 2012/13/UE privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale prevede, la art.7 alin.(4), că *”Statele membre se asigură că, în conformitate cu dispozițiile dreptului intern, decizia prin care se refuză accesul la anumite materiale [n.n. clasificate] în conformitate cu prezentul alineat este luată de o autoritate judiciară sau poate face, cel puțin, obiectul controlului judiciar”.*

Pe cale de consecință, Curtea a constatat că dispozițiile art.352 alin.(11) și (12) din Codul de procedură penală, în redactarea actuală, contravin dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art.21 alin.(3) din Constituție, precum și principiului unicității, imparțialității și al egalității justiției pentru toți, prevăzut de art.16 alin.(1) și (2) și de art.124 alin.(2) din Constituție.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și instanței care a sesizat Curtea Constituțională, respectiv Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția penală – Judecătorul de cameră preliminară.

II. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.102 alin.(3) din Codul de procedură penală, text de lege care are următorul cuprins: „*Nulitatea actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea unei probe ori prin care aceasta a fost administrată determină excluderea probei*”.

Curtea, cu majoritate de voturi, a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.102 alin.(3) din Codul de procedură penală și a constatat că acestea sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „*excluderea probei*”, din cuprinsul lor, se înțelege și eliminarea mijloacelor de probă din dosarul cauzei.

Curtea a reținut că accesul permanent al judecătorului investit cu soluționarea cauzei penale la mijloacele materiale de probă declarate nule (nulitate absolută sau relativă) nu poate avea ca efect decât o readucere în atenția judecătorului, respectiv o reîmprospătare a memoriei acestuia cu informații care pot fi de natură a-i spori convingerile referitoare la vinovăția/nevinovăția inculpatului, dar pe care nu le poate folosi, în mod legal, în soluționarea cauzei. Așa fiind, excluderea juridică a probelor obținute în mod nelegal și declarate nule în procesul penal, în lipsa înlăturării acestora din dosarele penale, este insuficientă pentru o garantare efectivă a prezumției de nevinovăție a inculpatului și a dreptului la un proces echitabil al acestuia.

În consecință, Curtea a constatat încălcarea art.21 alin.(3) și a art.23 alin.(11) din Constituție.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și instanței care a sesizat Curtea Constituțională, respectiv Tribunalului Dolj – Secția penală.

Argumentele reținute în motivarea soluțiilor pronunțate de Plenul Curții Constituționale vor fi prezentate în cuprinsul deciziilor, care se vor publica în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Compartimentul Relații externe, relații cu presa și protocol al Curții Constituționale